

წიგნისა და სიტყვის

ლიტერატურული საქართველო * LITERATURULI SAQARTVELO * ЛИТЕРАТУРУЛИ САКАРТВЕЛО

11 აპრილი, 2014 წ.

№14 (3700)

ბამონდის 78-მ წელი

ფასი 1 ლარი

მუხრან მაჭავარიანი - 85

დღეს დღეობაა დიდი პოეტის - გეპატიყებით ყველას!

მუხრან მაჭავარიანის საიუბილეო საღამოზე გამოსასვლელი სიტყვის ანონსი

ბატონებო!

ეს-ესაა დავენერე ანონსის სათაური და იმ-წუთას გულში ეჭვმა გამკრა: არ მინდა გაფიქრებინოთ, ვინ არის ეს კაცი, ჩვენს გაშლილ სუფრაზე ხალხს რომ გვიპატიუებსო!

არა, ძვირფასებო, სუფრა რა შუაშია - მე კრიტიკოსი კაცი გახლავართ და იმის უფლება ნამდვილად მაქვს, იუბილარი პოეტის საღამოზე მისი მკითხველები სადისკუსიოდ და პოეზიაზე საკამათოდ რომ მოვიწვიო!

თუმცა, რაკი საჩხერელი მოსახლეობის სტუმართმოყვარეობის ამბავი ვიცი, არც იმას გამოვრიცხავ, რომ ვინმე შეძლებულმა და ფულიანმა კაცმა - თუკი ამ რაიონში ასეთი ვინმეც გყავთ - მოულოდნელად გვტაცოს ხელი და საიუბილეო საღამოს დამთავრების შემდეგ პირდაპირ რესტორნის დარბაზში გვიკრას თავი!

ჩვენ ასეთი შემთხვევისთვისაც მზად ვიქნებით, ბატონებო, და თქვენ კიდევ კარგი პურმარილით ვინც აქამდე შეგიშინებიათ, ის შეაშინეთ!

სხვა შედეგზე არც იოცნებოთ - რა გვჭირს ადგილობრივი ღვინის მსმელების დასაჯაბნი, თვარა კი!

მეტსაც შემოგბედავთ! რაც ყველა დროის ქართველ მეფეებს ერთად ომი გადაუტანიათ, თითქმის იმდენჯერ არის ჩვენი დელეგაციის მართო ერთი წევრი, რეზო ამაშუკელი, ქართულ სუფრაზე ნაომარი და ნათამადარი!

დიახ, დიახ!.. ქართული სუფრა ზოგჯერ ბრძოლის ველადაც ქცეულა, მით უმეტეს, ისეთი „სადისტი“ თამადის ხელში, რომლის სახელიც სულ ახლახან ზემოთ ვახსენე!

რასაკვირველია, მასპინძლების დასაშინებლად არ ვამბობ, მაგრამ არც ვაჭარებ! - მე, პირადად, რეზო ამაშუკელის თამადობის დროს სუფრაზე, ჩვეულებრივი ჭიქების გარდა, ისეთი მობილური სასმისებითაც კი დამილევია, როგორც არაყის სახდელი როფი და ვაზის შესანამლი აპარატია, თანაც, ეს უკანასკნელი - ატმოსფერული წნევის ბოლო დაბერვამდე!.. სხვათა შორის, ამ სფეროში ჩემი მიღწევები

საბოლოო არ გახლავთ - ზოგიერთი უკეთეს შედეგსაც აჩვენებს!

მაგალითად, ჩვენმა იუბილარმა, მუხრან მაჭავარიანმა სიმთვრალე საერთოდ არ იცის!

ყოველ შემთხვევაში, მასთან ერთად სუფრაზე ორი-სამი ღამე ფეხზეაუდგომლად რომ გათენებულა, ასეთი შემთხვევა მეც მქონია, საერთოდ კი, მუხრან მაჭავარიანის ერთჯერადი ქეიფის დასაწყისსა და დასასრულს კაცი თავიდან ბოლომდე რომ შერჩენოდა, ასეთი ვინმე არ მახსენდება!..

ძვირფასო მეგობრებო, არ მინდა, გეგონოთ, აქ რამეს ვაბუქებდე...

მაგრამ, სამწუხაროდ, ამ თემაზე საუბარი მაინც უნდა შევწყვიტოთ, თუნდაც იმიტომ, რომ მე აქ იმისთვის არა ვარ ჩამოსული, ჩვენი ძვირფასი იუბილარის, როგორც ღვინის მსმელის, შესაძლებლობებზე გელაპარაკოთ...

დიდი მუხრან მაჭავარიანის დიდ შემოქმედებაზე მე ჩემს აზრს უფრო სრულად იმ საიუბილეო საღამოზე მოგახსენებთ, რომელიც აქვე, მის მშობლიურ საჩხერეში, ამა წლის 12 სექტემბერს გაიმართება!

ახლა კი თავს ნებას ვაძლევ, რამდენიმე სიტყვა მის ჭეშმარიტ პოეზიაზე ამ მცირე ანონსშიც მოგახსენოთ!

ბატონებო!

მუხრან მაჭავარიანი თავზარდამცემი ნიჭის პოეტია!

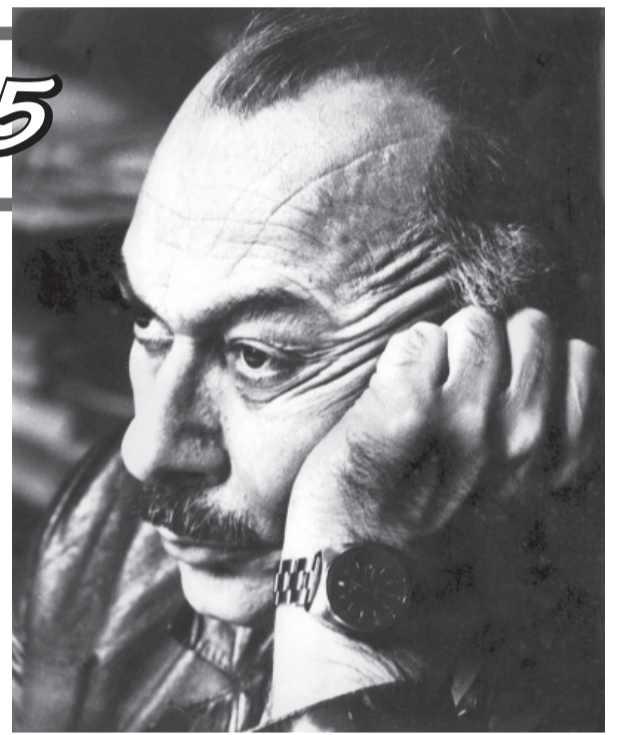
პოეზია მისი ბედისწერაა!

ან უკვე უერთმანეთოდ - ცალკე ლექსი და ცალკე მუხრან მაჭავარიანი - ვერც წარმოგვიდგენია!

თუ ხუმრობაშერეული განწყობით ვიტყვით, აქ ყველაფერი მაიაკოვსკის ცნობილი სტრიქონითაა: ვახსენებთ ლენინს... უკაცრავად, ვახსენებთ მუხრანს და ლექსს ვგულისხმობთ, - ანდა პირიქით!..

ფიცის ქვეშ ვაცხადებ: მეოცედან ოცდამეერთე საუკუნის საქართველოში მუხრანზე დიდი პოეტი არავინ გადმოგვყოლია!

დღეს იგი საქართველოში ყველა ცოცხალ პოეტს აღემატება!

უკეთესად თქმაც შეიძლება: გალაკტიონისა და გიორგი ლეონიძის შემდეგ „ქართული ლექსის დიდ სასახლეში“ ლიდერის ყვითელი მაისურით გამოჩენა სხვებზე მეტად მუხრან მაჭავარიანს მოუხდებოდა!

თუმცა ქართულ პოეზიაში მისი ლიდერობა აქ არ მთავრდება - ახლაც ხმამაღლა ვაცხადებ: მთელი ამ წლების განმავლობაში არც ერთ ქართველ მწერალს ისეთი მძლავრი დარტყმა არ მიუყენებია კომუნისტური რეჟიმისთვის, როგორც ეს „შენ, სისხლო ჩემო“-ს ავტორმა შეძლო!..

და, საერთოდ, ძვირფასო საჩხერლებო, როდის უნდა გითხრათ თუ ახლა არა, რომ თქვენ სამკვიდრებელში პოეზიის კაბადონზე სამი იმ სიდიდის ვარსკვლავი - აკაკი! პაოლო! მუხრანი! - არის ამობრწყინებული, მსოფლიო ლიტერატურის რუკას არათუ ერთად, ცალ-ცალკეც რომ დაამშვენებდნენ!..

ბატონებო, როგორც ზოგჯერ ტაში გადაგვებრდება აპლოდისმენტებში, მეც ასევე რომ არ დამემართოს და ჩემი ანონსი ძირითად სიტყვაში არ გადამეზარდოს, მალე დაგემშვიდობებით!

ეს კი ასეთი სიმწყობრით მოხდება:

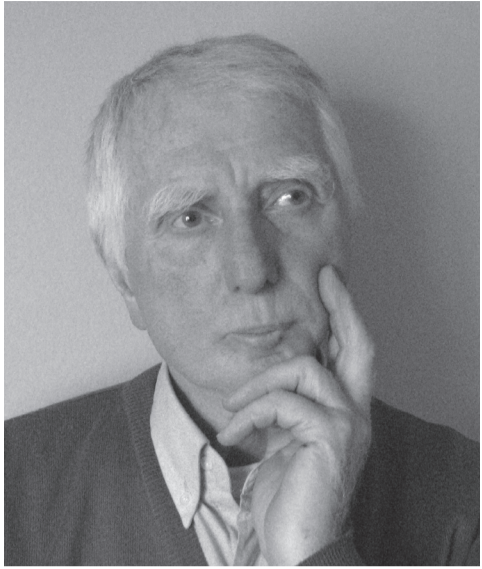
ჯერ მუხრან მაჭავარიანის ალტაცების გამომხატველ იმ სიტყვებს შეგახსენებთ, თავისი დიდი წინაპრის, შოთა რუსთაველისადმი რომ აქვს მიძღვნილი:

„რა პატარა ქვეყნიდანა რა დიდია!..“

მერე კი, თუ არ მიწყენთ, ამავე სიტყვებს მისი ავტორის მისამართითაც გამოვიყენებ და

►► გაგრძელება მე-2 გვ.

დავით აღმაშენებლის ხელოვნება

ალი გუგუცია - 75

ვულოცავთ ბატონ ალი გუგუციას დაბადების 75-ე წლისთავს, ვუსურვებთ დღეგრძელობას, შემდგომ შემოქმედებით ნარმატებებს და ჩვენი გაზეთის მკითხველს ვთავაზობთ პოეტის ლექსებს.

გაზეთ „ლიტერატურული საქართველოს“ რედაქცია

● ...დავრჩი საკუთარ თავთან...
მინევეს დახურვა დავთრის...
შემოდგომაა, დადგა
დრო წინილების დათვლის.

ჩემთვის ატლასი, ფარჩა
ცაა, მოსილი ბინდით...
ცხოვრება უკან დარჩა,
წინ ბედისწერა მიდის..

1 ოქტომბერი. 2012 (ექსპრომტი)

კიდევ ბევრჯერ ავბორგდებით
(ან რა ღმერთი გაგვიწყრება!..)
ჩემო ტკბილო საქართველოვ,
მომილოცავს გ ა ღ ვ ი ძ ე ბ ა!..

ხან იქუხებს, მოვა დელგმა,
ხან, უბრალოდ, წამოთქორავს...
ჩემო ტკბილო საქართველოვ,
მომილოცავს ნ ა მ ო დ გ ო მ ა!

უფსკრულისგან მოგვაბრუნა
ხალხის ბრძნულმა განაჩენმა...
ჩემო ტკბილო საქართველოვ,
მომილოცავს გ ა დ ა რ ჩ ე ნ ა!

ველარ ვივინყებ

მაინც რა იყო!..
და თოვლი ისევ ბარდნის...
დაიძურნება
კაცთმოძულობის შმორი...
ეს მოხდა მიღმა
დროის დაფხრენილ ფარდის,
მაგრამ სულ ახლო
ჩვენს დაჭრილ გულებს შორის.

ჟამი არ იყო
მპატივბელი მისხლის,
თან იმედების
კარვებს მოედო ცეცხლი...
ეს უკვე მოხდა:
ტვინში ჩაქცევა სისხლის...
ეს უკვე მოხდა
და ვერაფერი შეცვლის.

გვიფრიალებენ
სურათს, რომელიც გვზაფრავს,
დღენი წარსულნი,
მაგრამ არც ისე შორნი...
ველარ ვივინყებ,
ველარ ვივინყებ მზაკვარს,
თვალახვეული
ჟამის ბუნაგში შობილს.

სიმართლეს უკვე
ფერი დაედო მკვდრული
და ყველაფერი,

რაც იმ ცხრა წელში მოხდა,
ითხოვს რიტუალს,
ითხოვს წუთიერ დუმილს,
ფეხზე ადგომას,
ცრემლს და ქუდების მოხდას.

ველარ ვივინყებ,
ხმები ჩამესმის რისხვის,
რომელიც მეხად
შეხეთქება სინდისს:
„ქვაფენილიდან
ჩარეცხილია სისხლი,
სუყველაფერი
გეგმის მიხედვით მიდის...“

ხმები ჩამესმის
ხორხოცისა და თქველფის...
ანონილია
შხამის ყოველი გრამი,
განსაზღვრულია –
რამდენი სისხლი მეფეს,
ან მის სპასალარს –
რამდენი კაცის გვამი.
როგორ არ შეგძრავს
მზერა ხარბი და მღვრიე,
ვით საკონტროლო ტყვია
გავლილი ტანში...
როგორ არ შეგძრავს
მგლის ნაშიერთა მიერ
კაცის მკვლელისთვის
შეგებებული ტაში.

ველარ ვივინყებ...
ცრემლებს მრავალჯერ დავლევ,
რადგან მზაფრავი
მოჩვენებები მათოვს...
ო, ამის შემდეგ
ველარ ვუჯერებ თვალებს
და ბედნიერი
კაცის დანახვა მაკრობს...

საახალწლო ფიქრი

მარადისობას იდუმალი იფარავს სივრცე,
ნარმაველობა კი ცეცხლია და მაშხალებს ისვრის,
თავსაც გვანონებს, როგორც ნიმფა და როგორც
ფსიქე...
საით მივყავართ, ნეტავ, მის ციმციმს?..

მეც გზები უკან დასახევი
მომიჭრეს ოდით...
შემომასალა ჭრელაჭრულა დრომ, როგორც
ჩარჩმა,

მადლობა უფალს!..
ფაციფუცში ნაძვის ხის მორთვის
მავინყდება, რომ
რამდენიმე მორთვალა დამრჩა...

ჭორი

ამდენ სიცრუეს ველარ ზიდავს ვერც ერთი ჯორი,
ზღვიდან უბერავს, გზიდან აღწევს, ზეციდან
ბარდნის...
ისე ლამაზად მოკალათდა ნამდვილში ჭორი,
რომ ტყუილ-მართლის გარჩევისა არვის აქვს
დარდი.

ჰკიდია ჩხებად, დგას ზვინებად შორად და
შორად,
გადაგლესვია გონებასაც, სანყის და საზრისს,
ჩახლართულია ისე ერთურთს, – ფუჭია შრომა
და ტყუილ-მართლის გარჩევამაც დაჰკარგა აზრი.

და წუთისოფლის ამ რიოში ნაზავის ბრწყინვა
საამსოფლოა?.. თუ მოექცა სიზმარ-ცხადს შორის?..
გადანისლა ის საზღვარი გონების წიაღ,
სადაც მთავრდება სიმართლე და იწყება ჭორი.

ჩურჩულებს ვილაც ... და მის ჩურჩულს სუნი აქვს
შმორის: –
„ბინა ნააგო კამათელში, კარტში კი – ფლასი...“
უმალლეს ფასად იყიდება ამქვეყნად ჭორი
(ტელევიზიით გავრცელებულს მეტი აქვს ფასი!).

ჭორის ბუდეში ხორხოცია... და, ვინც იქ თბება,
ნამოიჭიმა... წინააღმდეგ ვინ წავა ან კი?..
ჭორების რენვის ხელოვნებამ გაშალა ფრთები, –
მოთხოვნილება დიდია და ნანარმიც – კარგი.

ციხის შიგნიდან ბოროტებას გაულო კარი,
ყურმოჭრილ მძევლის არსებობის უნთია შუქი...
და აი, სხვისი მეჯლისიდან გამოდის გარეთ
სიცრუის მტვერში ამოგანგლულ მოენის ქურქით.

...რა მოხდა?
უკვე დამორჩილდი ურწმუნო ძალას?..
რად ვერ განაგდე ნამდვილისგან ყალბი და
ფარსი?..
მტერს უკუაქცევ, მაგრამ ჭორით აღებულ
ქალაქს
ხომ შეიძლება გადარჩენის ნავართვით შანსი?!

ის შენკენ მოდის
ამოყრილი იმედის
ჩეხვით,
მოკუდაბზიკობს მოსულდგმულე შურის და
ბოღმის...
რას გაიხარებს!.. თუკი სადმე დაგიცდა ფეხი
და თუკი მისი თვალთახედვის არეში მოხვდი!..

მიეცი ცელი
შხამიანი ძეძვების მომჭრელს!
იყავი ფხიზლად, თორემ ჭორი შევიდა ემში!
იხმარე ჭკუა!..
მრისხანებას მოუხმე ზოგჯერ,
რომ ეს მალლობი არ აღმოჩნდეს სატანის ხელში!

უცხო ზეცის ქვეშ

„ჰოი, დედანო, მარად ნეტარნო!“
ნიკოლოს ბარათაშვილი

წყალმა წაილო თუ ჟამმა მრეშმა –
წაღებულა...
სინდისი გქენჯნის...
ხელთ შენი მაჯა უჭირავს ეშმაკს, –
თვალთმაქცობს, თითქოს არაფერს გერჩის...

უცხოა ეზო...
უცხოა კარი...
„ვინა ხარ?“ გესმის და ვერვის ჰხედავ
მოვლილი სახლის მომვლელი ქალი,
ანუ ყოფილი ქართველი დედა...

კრთის თვალზე ცრემლი...
არაფერს ამბობს
ბედიც, ჩამჯდარი ეშმაკის ნავში...
და შორს აქედან...
და სწორედ ამ დროს
ქუჩაში მიდის უდღელო ბავშვი...

მანონ ზუციანისკერიძე

აქამდე უშენობას რომ უნდა ეფლითა,
გამიზიარე შენი ხანძარი –
განახლებული ნდომის ფერფლიდან.
ნუ გეშინია!
ეს მზე ამოდის –
ვერშეცნობილი ნათლის ანფასი.
მეც მნათობივით გული მევესება
და შენს სახელს ვწერ ცის სველ დაფაზე.

● ექსპრომტად

უხერხულია, ახლა დავღონდე...
ეს სიცივეც ხომ მზისკენ მიბიძგებს,
მე მაინც მინდა, ერთი გზა გვეკონდეს
და იყოს ეს გზა თუნდაც ბინდისკენ!
განა ცრემლია ოხრად მარტოდენ,
არის თოვლიც და არის ზამთრის ცა...
შენი თვალები თუკი მათობდნენ
აქამდე, ახლა მზერამ გამცრიცა...
შენი რა ბრალი, მე ვერ ვივარგე,
ვინ შემიყვარა დღემდე (შფოთი ვარ!)
ისე, რომ ღირდეს ამ უხიაგი
და ვერშემდგარი ყოფის მოტივად?!

●
ეს ცა ჩამოაქვთ ფიქრებს შოლტებად...
უკაცრიელში ორნი ვსაუბრობთ.
ვერც ვამჩნევ, ისე ნელა მშორდები,
შენა ხარ ახლა შორს, თუ ცა უფრო?!
განა გაყვედრი იმ ცხადს, ამ სიზმარს...
როგორც შენ იტყვი, ისე დამთავრდეს!
გადავივინყებ, აბა რას ვიზამ,
განა ამ სულელ გულზე გადარდებ?!
შენ ხომ იმიტომ მოდი, ღიმილით
მწვა და იმ მზერით კიდე – მარბიო –
ვიცი. აღვიქვამ ამ სუსხს სიგრილედ,
ვგრძნობ, შემოვრჩები დიდხანს ამბიონს...
ვილოცებ – ღმერთო, მკლავდა სიცივე
მისი მარჯვენის... არ მძინებია
ღამეები და (დარდი ვიცი მე!)
მას გულიც როგორ გაციებია!
ღმერთო, რა მძიმე სევდას მაფარებ,
ხომ უნდა გავძლო ერთმა მინაზე!
რა ცოტა მზე და სითბო მაკმარე...
ტკივილს როგორი ჟინით ვიტაცებ!
და კი არ ვბრაზობ ახლა ამაზე,
სახეს აღმაცერ მზერას ვარიდებ,
მხოლოდ იმიტომ, ღმერთო – ლამაზად
იმ ერთადერთის გზიდან წავიდე!
ისე ლამაზად... როგორც ნისლიან
და ცადაზიდულ მთებზე ყვებოდა...
გმადლობ, უფალო, რომ შემიძლია
ფიქრი – „იქნება, დამვიწყებოდა!“
განა ვაყვედრი იმ ცხადს, ამ სიზმარს,
მხოლოდ... პირისპირ ვრჩები ავდართან.
ფიცმა გაკანრა გული... რას ვიზამ...
მან ისურვა და კიდეც დამთავრდა!

●
რა მოხდა მერე, თვალები ჩაქრნენ...
მზერა ხომ მაინც მხნე და მშრალია.
იმ ლამაზ დღეებს შენს სახელს ვარქმევ...
ეს თეთრი ღამე ჩემი ბრალია
(კი არ ვწუნუნებ, ისე, უბრალოდ...) –
გადამეფარა აშლილს, გზნებთანს
და გაფიქრებაც მზარავს, უფალო,
ხვალ-ზეგ როგორი გზა ან გზებია...

●
გიყვები ახლა, რადგან უნდა გელაპარაკო...
რაზე? ყველაზე – ჩემზე, შენზე, მთაზე, არაგვზე.
სხვა არჩევანი ფიქრისფიქრად დაშლილს
რა მაქრო,
უნებურად ხომ ტკივილით და დარდით ამავეს...

ჩემზე გეტყვი, რომ... გამოექცა სისხლი
საფეთქელს,
მაჯა ხმაურით დაიღენა, გატყდა ლავინი.
მახსოვს – სოხუმი დაეცაო – მაშინ ასე თქვეს
და კიდეც – ბევრი დავმარხეთო... რა
დამავინყებს!
არ წამოვსულვარ, სული გარჩა წინვოვანებში –
ასე მეგონა. თურმე, როგორ მიამიტი ვარ...
ვძლებდი (შენ ალბათ გაიოცებ) ყველას გარეშე,
თუმც გულმა ჩუმი, ცხელი ცრემლით ბევრჯერ
იტირა.

ჩემზე სხვა არც რა... შენზე უნდა გითხრა,
რადგანაც
ამ გულში შუქად, დაუღეველ სითბოდ შემოდი!
უკვე ეს მთებიც ისე მხნედ და მშვიდად არ
დგანან,
როგორც მშვიდად და უხმაუროდ იდგნენ...
შენამდე!

განა ვერ ვხვდები? უცაბედად აირია გზა,
ახლა (წუნუნნი მე არ ვიცი) ჩუმი ვიდარდებ.
მერე რა, თუკი დროს არსაით აღარ მიაქვს და
სასურველ ტკივილს სიკვდილამდე უნდა
ვიტანდე!
განა მარტო მთა? იყო დიდი, მწვანე მინდორიც,
თვალებში – ნისლი, ელვაც იყო, მკრთალი
სხივიც კი...

რა მექნა მაშინ, ჰაერივით თუკი მინდოდი
ან რა ვქნა ახლა, იმ თვალებს რომ ველარ
ვივინყებ.
გამოჩნდი რაღაც უცნაურად, ლაღად... რა ცუდ
დროს
(გუბნები და ეს გამხელა, იქნებ, არც ჯობდეს)...
მე რომ დამინდოს, ვინ დაინდო განა სანუთრომ
და მეც ხომ არ ვარ ის – ვიყო და ცრემლი
მახრჩობდეს.

არ ვიცი, არა, ამ არეულ გზაზე ვივლი კი
ისე, რომ აღარ გამოვედო სიკვდილს! ისე, ხომ
ყოველთვის მეტად საფრთხილოა ვინრო
ბილიკი...
თუ ავდგე ახლა და ღიმილით გადავიჩიხო?!
.....

არაგვის ხმაურს გადაფარავს როცა ფიქრები,
ტყიანი ჭალა დადუმდება, მუზად რომ ვკმარობ
(ეს ე. ი. როცა, მალე, მთაში იქნები),
მინდა, ამ ლექსმა შენეული ღიმი მოგგვაროს!

●
ჩვენ ერთი გვექონდა გზა და ფიქრიც კი.
ბარდნიდა. მხრებზე თოვლი გეფინა.
მე ცისკენ მხოლოდ ოდნავ გიბიძგე
და სივრცემ მაინც დაგიზეპირა.
შიში უცები შენი დაკარგვის
შემიჩნდა. როგორ გავძლო, მითხარი.
რა ვუპასუხო, – „რა გემართება?“
ან – როგორ ხარო, – როცა მკითხავენ...

●
რა გაიოცე? წამით შენს თვალებს
ისეთმა ელვამ გადაუარა,
რომ „გამარჯობა“ ღიმილთ შევცვალე
და... მოგიკითხო ახლა თუ არა...

.....
დამშვიდობება იყო ისეთი,
მე რომ ვიცი და შენც რომ გაქვზებს
მარტოობისკენ. გაუჩინარდი
და ავიფარე ხელი სახეზე.
ბედი დამატყდა – ყველა სიყვარულს
შენთან მოვყვე და ერთხელ ვერ გითხრა...
სხვას ხომ ყველაფერს ჯვარი სწერია,
როგორ ხარ-მეთქი, მაინც მეკითხა!

●
არ მომიკიდა, ამისხლიტა ფიქრმა... ფანჯარას
შუბლით ვეყრდნობი. როგორ გნატრობ, იცი,
ამ დილით?

ახლა აქედან, გზა რომ გზაა... გზები არ ჩანან,
თუ დამიჯერებ, არც ეს ცაა თითქოს ნამდვილი.
კი არ მოვედი, მოვლასლასდი... რა საცნაური
სიმარტოვეა. რომც გავაგნო ახლა კარისკენ,
სად წამსვლელი ვარ? ყველაფერი,

რასაც ავურევ,
თვითონ ლაგდება და ამ ჯერზეც ალბათ
გავრისკავ!

ახლა გაზაფხულს გავაგრძელებ ზამთრის
კიდიდან,
უფრო სევდიანს, ვიდრე იყო შარშან, შარშანწინ.
პატარა ბიჭი ყოჩივარდებს მარდად ყიდის და
იქვე იეზით მეორეა... მასაც აქვს შანსი,
რადგან გაზაფხულს ყიდულობენ ქალაქელები,
მიაქვთ სახლებში სურნელება მთების, კორდების.
ვდგავარ სარკმელთან... მაშფლავნებენ ახლა
ხელები,
ცოტ-ცოტა ყველა – მიხარია, ვწუხვარ,
ვლონდები...

არ მომიკიდა, ამისხლიტა ფიქრმა... მერე რა...
მქრქალი ცის ფერი გადმომედო. გნატრობ
ამ დილით.

სისულელეა ყველაფერი (ცრემლი მერევა)...
ამ გაზაფხულზე მხოლოდ სევდა არის ნამდვილი!

●
გამოჩნდი... თვალებს ფერი შემატე,
გზა უცნაური სხივით გაბრწყინდა
და ახლა მანძილს ჩემგან შენამდე
მე ვერ ვამჩნევ თუ... იქნებ არც ღირდა
ის სითამამე, მე რომ ავანთე...
ფიქრი ნისლივით სულში ჩამოწვა.
გისიზმრე (მშვიდი ძილი წამართვი)...
შევცოდე – მინამ მეტი ცა მომცა!

●
არ მეშინია.
ეს მზე ამოდის
და გაირინდა ზღვა სულ ცოტახნით.
ამ საოცრებამ დამათმობინა
შენი სურნელით სავსე ოთახი.
კიდეც ცოტა და ყველა სიმაღლეს დავთმობ,
ყველა ზღვარს გადავაბიჯებ.
რა გითხრა, წერას აუტანხარ შენც....
მაცოცხლებელ ხმაურს არ მირჩევ!
სულს გახელილი ფართოდ თვალების
აშლილი ფერი არეტიანებს.
დამათმობინე ახლა ფრთებიც და
შენს ცხელ სურვილში მახეტიალე,
რომ აბრიალდეს მზე და ზღვასავით
ჩვენც გავირინდოთ, მხოლოდ ცოტახნით,
რომ ზედ მიეფშენას კედლებს თოვლისფერს
ამ შეშლილობის მოწმე ოთახი.
ახმაურე გული,

საქართველოს პენსიონატის მდივანი

მანანა ჯურჯანიძე

● (დამიუთოვა დედამ პერანგი)

დამიუთოვა დედამ პერანგი,
 კრახმალ-ლილიან წყალში გაავლო,
 თეთრი თოვლის სურნელი ქროდა,
 როცა ვიქნევი ფრთებივით მკლავებს,
 თოთო ტანზე მეყარა ხორკლი
 და ხორცის შიგნით ვატარებდი
 ალისფერი ატლასის სარჩულს.
 დამიუთოვა დედამ პერანგი,
 თავს ევლებოდა ყველა ნანიბურს,
 და მარგალიტის ბისერებით შემბინა
 ნაზამთრალი ბუდე, გულისპირი,
 შიგ მოაქცია მიტოვებული ჩემი ბავშვობა,
 ისე გაათბო, მოეფერა და უერთგულა...
 დამიუთოვა დედამ პერანგი,
 კრახმალ-ლილიან წყალში გაავლო,
 ცხელი ცრემლებით დანამა და...
 დედა მოგიკვდაო, გენაცვალე!
 გაუცვდაო შენს თეთრ პერანგს
 გატკეცილი იმედის ფრთები?!
 შეელახაო მარგალიტის ბისერებს ფერი?!
 მამას არ ვეტყვიო, თუ დაფლითე
 ალისფერი ატლასის სარჩულიო, დედა!
 მამა ცოდოა, გული ეტკინებაო,
 ჩემო ერთადერთო და ნალოლიავებო შვილოო,
 დედა!
 დამიუთოვა დედამ პერანგი,
 კრახმალ-ლილიან წყალში გაავლო,
 ისე მტკიცეა, ისეთი წმინდა,
 ქათქათა თოვლის სურნელით დაქრის.

● (ისეთი დიდი იყო სოფელი)

ისეთი დიდი იყო სოფელი,
 გზის პირას იდგა ხის ძველი ქოხი
 და თოხის ტარზე იჯდა შოშია,
 წვიმა რეცხავდა ძველ თიხის კრამიტს...
 ერთი და ორი, სამი და ოთხი,
 გზის პირას იდგა ხის ძველი ქოხი.
 ისეთი დიდი იყო სოფელი,
 ისეთი დიდი ჰქონდა მუცელი,
 ისეთი ჭრელი ეცვა ხალაათი,
 გაჰქონდა მთელი დღე მასლაათი.
 ამ გზისპირეთში, ამ ხის ძველ ქოხში
 ცხოვრობდა ჭია, ისიც ჭიანა, მღეროდა—
 ერთი და ორი, სამი და ოთხი.
 ისეთი დიდი იყო სოფელი,
 თეთრი ბილიკი ცას მიბჯენოდა,
 გზის პირას იდგა ხის ძველი ქოხი
 და მისთვის არცინ არ ირჯებოდა,
 იდგა და იდგა,
 წვიმა რეცხავდა ძველ თიხის კრამიტს,
 არ ჰქონდა დარდი დროსა და ამინდს
 და თოხის ტარზე იჯდა შოშია,
 თოხი ელოდა თავისთვის პატრონს,
 პატრონს, რომელიც ახლაც ომშია...
 და იდგა ქოხი, იდგა გზის პირას,
 ფასი, რომლისაც ახლა გროშია.
 ისეთი დიდი იყო სოფელი,
 ისეთი ცივი იყო სოფელი,
 ისეთი ხარბი იყო სოფელი,
 ისეთი დიდი ჰქონდა მუცელი.
 გზის პირას იდგა ხის ძველი ქოხი,
 ერთი და ორი, სამი და ოთხი...

● მხრებიდან ჩამომფერთხეთ მტვერი,
 მტვერი ქატოსი და ფქვილის,
 სახსრებმა დამინყეს მტვრევა
 და ფიქრებს წისქვილები ფქვავენ.
 მხრებიდან ჩამომფერთხეთ მტვერი,
 სასაა თეთრი და გამრა,
 მხურვალე თონე იკრავს
 ლავაშებს ქართულს და მლაშეს.
 მხრებიდან ჩამომფერთხეთ მტვერი,
 თვალელები გამექცა ცისკენ,
 ისეთი ნათელია, წმინდა...
 გუგუნებს თონე და ვისმენ,
 ლოცვებს, ლოცვებს
 მარჩენალი პურის,
 პურის, მეპურე რომ აცხოვს,
 როგორ უხარიათ, როგორ,
 გვერდებდაბრანულა ანცებს.
 მხრებიდან ჩამომფერთხეთ მტვერი,
 არ ვიცი ფქვილია თუ ქატო,
 ისეთი ტკივილია, ღმერთო,
 სულში სიმხურვალე ატანს.
 გიზგიზებს, გუგუნებს თონე
 და აცხოვს მეპურე პურებს,
 ისეთი მადლია და სევდა,
 როცა ხელებს ცომში ურევს.
 მხრებიდან ჩამომფერთხეთ მტვერი,
 მტვერი ქატოსი და ფქვილის.
 აქ ცამაც დაიწყო მტვრევა
 და ფიქრებს წისქვილები ფქვავენ.

● ტორტმანებს მინა
 და კერკეტ კაკალს კბილებით ამტვრევს.
 და როცა ბუდე ენგრევთ ბარტყებს
 და ცივი სუსხი დაუვლის დილას,
 ფრთებს ნააფარებს დედა ბელურა
 ქარით ნაქცეულ ხმელ „ოქროს ვილას“.

● დაბლანდულია დარაბები
 დაბინდულ დილის,
 დაჟანგულ დუჟებს
 დაატარებს დახეთქილ დრუნჩით,
 შემოხვია შემორღვეულ,
 დაფლეთილ სხეულს,
 ყლალი მზის სხივი
 უტიფარი, მწველი და ურჩი...
 დამწვა, დავნებდი, დავემორჩილდი,
 დამება ენა...
 და აჟღარუნდა ცისმიერი ცაში ეჟვანი,
 ფაფუკ ღრუბლიდან მოინდომა
 თეთრი რძის წველა
 დაორსულეხულს მარტოობით დილა შემეჟავა.
 დაბლანდულია დარაბები
 დაბინდულ დილის...

● ჩემს ზამთარს როგორ
 ყინვის სუნი აქვს,
 ხილვები დააქვს
 თვალის გუგებით
 და ზარმაც ფანტელს,
 ცივს და უნიათს
 ხელისგულები ხაფანგს უგებენ.

● არის დღეები , როცა ჩვენი
 განმარტოება,
 ამ ცივ კედლებში დაიბუდებს
 და დადებს კვერცხებს,
 დაობლებული დედა ბოძი
 ჩვენი საუფლო,
 დაფრთიანებული, ფრთამოტეხილ
 წინილებს გვეძებს.

● წრებრუნვის ციკლი მილიონს ითვლის
 და ციფერბლატზე ისრების ჯერი

აკეთებს დარტყმას და გულის რითმის
 ცხოვრებისეულ ეიფორიას...
 დეფორმირებულ ნიკნიკა ისრებს
 დროის და სივრცის უბადლო მისნებს
 და ხერხემლის ტვინს – ზამბარა ბისერს
 უსასრულობის პლანეტა ისევს.
 ისევს და ... თალხ და გაცრეცილ ნისლებს,
 თვალის კაკლებში ბრწყინვალე ისრისმს,
 მოკაკულ მთვარეს და ვარსკვლავთ სცენას
 დრო უმოწყალოდ ბასრ ისრით სერავს.

● ჩუმად ამოცურდა დილა საკვამურთან,
 ფანჯრებს მოსწოლია ზამთრის თალხი ნისლი,
 თოვლის სველი წვეთი კარზე აკაკუნებს,
 მე კი ვერა ვბედავ, მეშინია მისვლის.
 მეშინია, ვნახო თვალში ცივი სუსხი,
 გულზე დამანვება სევდის მძიმე ზვავი,
 მერე მზად მექნება უთვალავი ნუსხა,
 რომ არ გაპატიო, არ დაგიდო ზავი.

● (დედაო ანას)

დედაო, დამლოცე...
 თოვლით არემარე
 ისე მოიმსუყა,
 გზაა ნისლიანი,
 გულზე ხვიარებად
 სისხლის იარები
 გველივით მგესლავენ.
 მხრები ჩამომთალა
 ცხოვრების აკიდო ცოდვებმა...
 დედაო, დამძიმდა
 ყველა გზა და
 ყველა ბილიკი ღმერთამდე.
 დამლოცე დედაო,
 ასეთი დაღლილი, უმწეო,
 მზემ ზურგი მაქცია
 და მამლის ყივილით
 აღარ მითენდება პირიმზე.
 და ასე, დედაო,
 დამათრევს ცხოვრება ცაცია
 უღვთო და ეკლიან ბილიკზე.
 დამლოცე დედაო,
 სულში გუგუნებენ ზარები,
 სისხლი ალისფერი ლავაა,
 ჩემში უღმერთობის ბზარები
 ცოდვიან თვალეებს მალავენ...
 დედაო, ცა ხოა კამკამა,
 მკრთალი , ნაზი და მოწყალე,
 ცისფერი იები რიჟრაჟზე
 ჩემს საფლავს ცრემლებით მორწყავენ.
 დამლოცე, დამლოცე დედაო,
 ვარ ჩვილი შველივით გულმფრთხალი...
 გფარავდეთ კალთა ღვთისმშობლის,
 მადლით გენიოთ უფალი.

● გამოვკიდე დაჩრჩილული
 ბებოს ძველი საბნები,
 მზემ შეჭამოს, ამოკენკოს
 სევდიანი ზღაპრები.
 მივაფინე აივანზე
 ყლალი შალის ფარდაგი,
 მონატრებამ ყელი ჩამწვა,
 როგორც ტკბილმა ბადაგმა.
 ირეკლება მზის სხივებში
 ყვავილების მინდორი,
 ზედ პეპლები ფრიალებენ,
 სიყვარულის სინდრომი.
 გამოვკიდე დაჩრჩილული
 გული, მზეზე გაფინე,
 არ მეშვება, ჭინკა მიჭამს,
 ჭინკა მინის საპირე.

ნ ა უ რ ზ ა თ ე ვ ი

ქველი რვეულიდან

„დე ფაქტო“ თუ დეფექტი?

ჩვენს უბედურ სამშობლოში ვითარება ასეთია – რესპუბლიკად დაგვიჩვენეს „იუჟნაია ასეტია“.

ტელეგადაცემების კვალდაკვალ

ნაქცეულია კედელი ყველა და კარიც ღია არი ყოველი, გავისრისებით, არსაით შველა, გვიტევეს შიიტი, იელოველი...

სარეკლამო ფურცელი

არც სამაჯური ოქროსი და არც ბეჭედი ტოპაზის; მაქვს ერთადერთი სურვილი – ლუდი მწყურია თოფადის!

ჩვენი საშველი არ ჩანს

(ჭაბუკას მოდელი)

მართვა ქვეყნისა არ ძალუძს ქართველს, სახიფათოა გზაც რუსეთური, უსასოობა სულს გვაცლის, გვართმევს, კვლავ არ გამოჩნდეს სოსო – სეთური.

მენინავენი

(„პუსტ-ავანგარდისტიები“)

ყოფა რა ვთქვი ამათი, რა დედებმა შობეს, იმედი აქვს არაერთს, განუკითხაობის.

თითქოს ქვეყნად არავინ იყოს ამათ გარდა; ვაი, პოსტზე მწერლობის დგანან ავანგარდად.

პირველობას, ეტყობა, აღარც ერთი არ თმობს, ხამს, ამ ავან-გვარდიას გავეკრათ გარდიგარდმო.

მთავარს მივხედოთ

ზოგჯერ კრავი უნდა იყო, ზოგჯერ – ძალღი, ბასარა, დაიხსომე, მნიშვნელობა რასა აქვს და რას – არა, არის ჩეხა, ჩახაჩუხი, ჩოხას უტევეს მაზარა, ჩვენი უნიათობაა, თავი რომ შემაზარა.

ღვინის რეკლამა

თუ დალიე „კოტეხი“, განახვენ კისერმოტეხილს.

პუშკინი – გამბურთავებელი

მტრისას, თუ რეგვენს თავ-ყბაში მოსდო, არ მოეშვება დაცინვის საგანს, შავ დღეს აყენებს გრაფომანს, ხვოსტოვს, ჩონჩხს, „ოსტოვს“ ტოვებს ხვოსტოვისაგან.

ასე ხდება

რაგინდ არ იყო ბრძენი, ტიტანი, გამოგსრუტნიან გულს ლიფსიტანი.

გია ჩხატარაშვილს – ფოტოხელოვანს

(მეგობრული შეხუმრება)

გამოფენა რო მოაწყო, არ გეყოფა ასი სტენდი; ნება დამრთე, ჩემო გია, ვიყო თქვენი ასისტენტი.

ველარაფერი გადაგარჩენს

გინდ ყარამანი იყავი, გინდ გერქვას იაგორაო, თუ ბედისწერამ შენი ქვა საფლავთან მიაგორაო.

თავშერცხვენილი

შენს არ კმარობდი ულუფას, ლირფო, მე მომეც ზიანი, ბოლოს ჩაფლავდი, საფლავში ჩახვედი პირლაფიანი.

სანამდე?

არვის ანუხებს თუ მამულს იარა მოუშუშდა, სამშობლოს გამყიდველები კვლავაც ეძებენ მუშტარს.

სჯულის გამყიდველნი

გლეჯა, ტაცება გახდა ხელობა, რამდენი ვიცი, იქცნენ ფულეზად, მძვინვარებს ირგვლივ ცოფი, მკვლელობა, ვის დაკარგვია მართლმსაჯულება.

ასე მნამს

რად ღირს, რა თავში ვიხალო ბრიყვის ძაგება ან ქება, ჯანდაბას იქით ორთავე, ყველაფერს მართავს განგება.

არ გვემეტება

ვეშაპთა ჩასანთქავი სად გვაქვს, გეთაყვა, თავი?!

უვარგისნი

გვატყვია დალი, ანუ „კლეიმო“, ღვინო – ზენყალი, პური – ზეუმი, რა გვიხარია და რას ვზეიმობთ, უქმი ნივთების ვართ მუზეუმი.

გადიდკაცებული პამპულა პერსონალურ მანქანაში

თუ არ შენთვის, მითხარი, ვისთვის დადგა მა ეს დრო? გაჭიმულხარ მინისტრად, თუქსუსების მაესტრო.

გაბოროტებული ძაღლები

მე მინახავს ქუჩის პირას მონკავნკავე გოშიები, კანჭში გეცემიან, როცა ფამი უდგათ მოშიების.

იოლი ექსპერიმენტი

ამას არ უნდა მსჯელობა დინჯი, კუდიანების აილე სინჯი, არ მნამს რებუსი, არც ოხუნჯობა – მუდამ მახინჯად რჩება მახინჯი.

ამტუტებული უბანი

ეს ცხოვრება მიდის ასე, ტკივილი არ დამცხრობია; არ თავდება ჩემს ქუჩაზე ტორტობანა, ნამცხვრობია.

ილიასი არ იყოს

ვიცი, რამ შვა ტბა ცრემლისა, ყველა ყრუა, ყველა ცრუა, ყური შუის, საქართველო ქვეყანაა შხამთაშუა.

ზნეს ველარ შეიცვლი

(ცხოვრების მინურული)

ეს გზა ასევე უნდა გალიო, ხარ უტიტულო, ურეგალიო.

თავშერცხვენილთა შემხედვარე

ტყვია მკარი, ჩამომახრჩვე, გინდა მარჯვენა მომჭერი, არავითარ სიგლახეზე არა ვარ ხელის მომწერი.

მცირე გამონაკლისის გარდა

უნიჭობის დადგა დროება, სასაცილოა მათი „ნადური“, საბას საბაბით დაჯილდოება ხდება ათასგვარ მაკულატურის.

დასახსომებელი

თუ ქცევით ხარ სიბარიტი, ვერ დაგძალავს სიბოროტე; ღვთის და კაცის გქონდეს რიდი, შეინანე, თუ რამ სცოდე.

უხერხული შესახედია

ხან ისე ხარ, ხან – ასე, ხმას და გავას ანაზებ; შენნაირის გაჩენა არ ღირს ამ ქვეყანაზე.

ყველაფერს რანაირად ვეგუებით

თქვენ თუ სულ არ განუხებთ, მენაღვლევა მე რაში – გმირად გამოცხადება ბილნის, გაიძვერასი?!

ნამეტანი მოგდის

ნულარ იღვრები ოდებად, ვარდს ჩააკონე ვარდივე, იკმარე მიდებ-მოდება, ცხოვრება გაიმარტივე!

„დაჩავრული“

ტიპი ჭყვირის: სალაფავის გეჯას ვერ მოვარგე ღინგი, ხეირი ვერ ვნახე ვერსად, სულ სხვებს დარჩათ მარკეტინგი, გალოკილი თითივით ვარ, ვირისაც არ მერგო ტლინკი.

მემუცლეთ კასტა

იპოვეს აზრი – ჭამენ და სვამენ, არც კითხულობენ, ვის რა დანანდა... რა დამრჩა სხვა მე, ის ბრძენი სვამი უნდა ვიკითხო, ვივეკანანდა.

